

Bajkalská 25
827 18 Bratislava 212
Tel./Fax: +421-2-5341 7207
e-mail: tis@transparency.sk
www.transparency.sk

koalícia proti korupcii

Alt Moabit 96,
10559 Berlín, Nemecko
Tel: +49-30-3438 2045/19
Fax: +49-30-3470 3912
www.transparency.org

Tlačová správa

Index vnímania korupcie 2006 zdôrazňuje spojitosť medzi chudobou a korupciou

Slovenská pobočka Transparency International bola poverená prezentovaním Indexu vnímania korupcie za rok 2006.

Index vnímania korupcie (Corruption Perceptions Index – CPI), vypracovaný Transparency International, je zverejňovaný od roku 1995. Zohráva dôležitú úlohu pri zvyšovaní verejného povedomia o korupcii. V mnohých krajinách podnietil naštartovanie rozsiahlych reformných úsilí.

CPI 2006 je indikátorom miery rozšírenia korupcie po celom svete tak, ako ho vnímajú respondenti prieskumov, organizovaných renomovanými medzinárodnými inštitúciami. CPI 2006 je zložený index, zahŕňajúci údaje z **12 prieskumov od deviatich nezávislých inštitúcií**, ktoré sa robili medzi podnikateľmi a analytikmi jednotlivých krajín, vrátane prieskumov mienky obyvateľov, a to tak domácich, ako aj cudzincov. CPI 2006 určuje poradie **163 krajín**, čo je dosiaľ najvyšší počet. CPI 2006 je zložený z prieskumov uskutočnených v rokoch 2005 a 2006, pričom do CPI 2006 sú zahrnuté len tie krajiny, ktoré sa vyskytujú minimálne v troch prieskumoch.

Hodnota CPI 2006 sa pohybuje v **intervale 0 až 10**, pričom hodnotenie 10 znamená verejný sektor príslušnej krajiny, ktorý je vnímaný ako "čistý". Čím je index nižší a čím sa hodnotenia jednotlivých inštitúcií odlišujú viac, tým viac je ohrozený hospodársky rast krajiny. Z výsledkov CPI 2006 je evidentný výrazný vzájomný vzťah medzi korupciou a chudobou. Takmer tri štvrtiny krajín dosiahli hodnotu CPI pod 5 (vrátane krajín s nízkymi príjmami a až na dve výnimky aj vrátane všetkých afrických krajín), čo ukazuje, že väčšina krajín vo svete čelí závažnej úrovni domácej korupcie. 71 krajín, teda takmer polovica, dosiahla hodnotu pod 3, čo poukazuje na rozšírenosť korupcie. Najnižšie skóre dosiahlo Haiti: 1,8; Guinea, Irak a Barma majú predposledné miesto s hodnotou 1,9. Naproti tomu Fínsko, Island a Nový Zéland majú najvyššie dosiahnuté skóre 9,6.

Medzi krajiny s výrazným zhoršením vnímaných úrovni korupcie patrí Brazília, Kuba, Izrael, Jordánsko, Laos, Seychely, Trinidad a Tobago, Tunisko a Spojené štáty. Medzi krajiny s podstatným zlepšením vnímaných úrovni korupcie patrí Alžírsko, Česká republika, India, Japonsko, Lotyšsko, Libanon, Maurícius, Paraguaj, Slovinsko, Turecko, Turkménsko a Uruguaj.

Transparency International Slovensko

Zatiaľ čo priemyselne vyspelé krajiny dosiahli v CPI 2006 relatívne vysoké skóre, aj v týchto krajinách stále pozorujeme výskyt závažnejších korupčných škandálov. Hoci korupcia v tomto kontexte môže mať nižší vplyv na chudobu a rast krajiny ako v rozvojových krajinách, tieto škandály sú dôkazom, že stále neexistuje dôvod na prílišnú spokojnosť.

CPI 2006, ktorý dnes zverejnila TI, poukazuje na úzky vzťah medzi korupciou a chudobou, pričom najchudobnejšie krajiny sa nachádzajú v spodnej časti CPI. „Korupcia drží v zajatí chudoby milióny ľudí,“ uvádza predsedníčka Transparency International Huguette Labelle. „Dnešné výsledky naznačujú, že napriek desaťročiu pokroku v zavádzaní protikorupčných zákonov je potrebné vykonať veľa práce, kým budeme môcť pozorovať skutočné zlepšenie v živote najchudobnejších obyvateľov sveta.“

Slovensko je do prieskumu zahrnuté deviatykrát. V roku 1998 dosiahol CPI hodnotu 3.9, v roku 1999 hodnotu 3.7, v roku 2000 hodnotu 3.5, v roku 2003 hodnotu 3.7. O roku 2004 sa začala hodnota CPI zlepšovať, hodnota za rok 2006 je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Index vnímania korupcie 2006 Transparency International

Poradie	Krajina	2006 CPI Skóre	Najvyššia a najnižšia hodnota	Počet použitých prieskumov
1	Fínsko	9.6	9.4 - 9.7	7
	Island	9.6	9.5 - 9.7	6
	Nový Zéland	9.6	9.4 - 9.6	7
4	Dánsko	9.5	9.4 - 9.6	7
5	Singapur	9.4	9.2 - 9.5	9
6	Švédsko	9.2	9.0 - 9.3	7
7	Švajčiarsko	9.1	8.9 - 9.2	7
8	Nórsko	8.8	8.4 - 9.1	7
9	Austrália	8.7	8.3 - 9.0	8
	Holandsko	8.7	8.3 - 9.0	7
11	Rakúsko	8.6	8.2 - 8.9	7
	Luxembursko	8.6	8.1 - 9.0	6
	Veľká Británia	8.6	8.2 - 8.9	7
14	Kanada	8.5	8.0 - 8.9	7
15	Hongkong	8.3	7.7 - 8.8	9
16	Nemecko	8.0	7.8 - 8.4	7
17	Japonsko	7.6	7.0 - 8.1	9
18	Francúzsko	7.4	6.7 - 7.8	7
	Írsko	7.4	6.7 - 7.9	7
20	Belgicko	7.3	6.6 - 7.9	7
	Čile	7.3	6.6 - 7.6	7
	USA	7.3	6.6 - 7.8	8
23	Španielsko	6.8	6.3 - 7.2	7
24	Barbados	6.7	6.0 - 7.2	4
	Estónsko	6.7	6.1 - 7.4	8
26	Macao	6.6	5.4 - 7.1	3
	Portugalsko	6.6	5.9 - 7.3	7
28	Malta	6.4	5.4 - 7.3	4
	Slovinsko	6.4	5.7 - 7.0	8
	Uruguaj	6.4	5.9 - 7.0	5
31	Spojené arabské emiráty	6.2	5.6 - 6.9	5
32	Bhután	6.0	4.1 - 7.3	3
	Katar	6.0	5.6 - 6.5	5
34	Izrael	5.9	5.2 - 6.5	7
	Taiwan	5.9	5.6 - 6.2	9
36	Bahrain	5.7	5.3 - 6.2	5
37	Botswana	5.6	4.8 - 6.6	6
	Cyprus	5.6	5.2 - 5.9	4
39	Omán	5.4	4.1 - 6.2	3
40	Jordánsko	5.3	4.5 - 5.7	7
41	Maďarsko	5.2	5.0 - 5.4	8
42	Maurícius	5.1	4.1 - 6.3	5
	Južná Kórea	5.1	4.7 - 5.5	9
44	Malajzia	5.0	4.5 - 5.5	9
45	Taliansko	4.9	4.4 - 5.4	7

Transparency International Slovensko

Poradie	Krajina	2006 CPI Skóre	Najvyššia a najnižšia hodnota	Počet použitých prieskumov
46	Česká republika	4.8	4.4 - 5.2	8
	Kuvajt	4.8	4.0 - 5.4	5
	Litva	4.8	4.2 - 5.6	6
49	Lotyšsko	4.7	4.0 - 5.5	6
	Slovensko	4.7	4.3 - 5.2	8
51	Južná Afrika	4.6	4.1 - 5.1	8
	Tunisko	4.6	3.9 - 5.6	5
53	Dominika	4.5	3.5 - 5.3	3
54	Grécko	4.4	3.9 - 5.0	7
55	Kostarika	4.1	3.3 - 4.8	5
	Namíbia	4.1	3.6 - 4.9	6
57	Bulharsko	4.0	3.4 - 4.8	7
	Salvádor	4.0	3.2 - 4.8	5
59	Kolumbia	3.9	3.5 - 4.7	7
60	Turecko	3.8	3.3 - 4.2	7
61	Jamajka	3.7	3.4 - 4.0	5
	Poľsko	3.7	3.2 - 4.4	8
63	Libanon	3.6	3.2 - 3.8	3
	Seychely	3.6	3.2 - 3.8	3
	Thajsko	3.6	3.2 - 3.9	9
66	Belize	3.5	2.3 - 4.0	3
	Kuba	3.5	1.8 - 4.7	3
	Grenada	3.5	2.3 - 4.1	3
69	Chorvátsko	3.4	3.1 - 3.7	7
70	Brazília	3.3	3.1 - 3.6	7
	Čína	3.3	3.0 - 3.6	9
	Egypt	3.3	3.0 - 3.7	6
	Ghana	3.3	3.0 - 3.6	6
	India	3.3	3.1 - 3.6	10
	Mexiko	3.3	3.1 - 3.4	7
	Peru	3.3	2.8 - 3.8	5
	Saudská Arábia	3.3	2.2 - 3.7	3
	Senegal	3.3	2.8 - 3.7	5
	79	Burkina Faso	3.2	2.8 - 3.6
79	Lesotho	3.2	2.9 - 3.6	5
	Moldavsko	3.2	2.7 - 3.8	7
	Maroko	3.2	2.8 - 3.5	6
	Trinidad and Tobago	3.2	2.8 - 3.6	5
84	Alžírsko	3.1	2.7 - 3.6	5
	Madagaskar	3.1	2.3 - 3.7	5
	Mauretánia	3.1	2.1 - 3.7	4
	Panama	3.1	2.8 - 3.3	5
	Rumunsko	3.1	3.0 - 3.2	8
	Srí Lanka	3.1	2.7 - 3.5	6
90	Gabon	3.0	2.4 - 3.3	4
	Srbsko	3.0	2.7 - 3.3	7
	Suriname	3.0	2.7 - 3.3	4
93	Argentína	2.9	2.7 - 3.2	7
	Arménsko	2.9	2.7 - 3.0	6
	Bosna a Hercegovina	2.9	2.7 - 3.1	6
	Eritrea	2.9	2.2 - 3.5	3
	Sýria	2.9	2.3 - 3.2	3
	Tanzánia	2.9	2.7 - 3.1	7
99	Dominikánska republika	2.8	2.4 - 3.2	5
	Gruzínsko	2.8	2.5 - 3.0	6
	Mali	2.8	2.5 - 3.3	7
	Mongolsko	2.8	2.3 - 3.4	5
	Mozambik	2.8	2.5 - 3.0	7
	Ukrajina	2.8	2.5 - 3.0	6
105	Bolívia	2.7	2.4 - 3.0	6
	Írán	2.7	2.3 - 3.1	3
	Libya	2.7	2.4 - 3.2	3
	Macedónsko	2.7	2.6 - 2.9	6
	Malawi	2.7	2.5 - 3.0	7
	Uganda	2.7	2.4 - 3.0	7

Transparency International Slovensko

Poradie	Krajina	2006 CPI Skóre	Najvyššia a najnižšia hodnota	Počet použitých prieskumov
111	Albánsko	2.6	2.4 - 2.7	5
	Guatemala	2.6	2.3 - 3.0	5
	Kazachstan	2.6	2.3 - 2.8	6
	Laos	2.6	2.0 - 3.1	4
	Nikaragua	2.6	2.4 - 2.9	6
	Paraguaj	2.6	2.2 - 3.3	5
	Timor-Leste	2.6	2.3 - 3.0	3
	Vietnam	2.6	2.4 - 2.9	8
	Jemen	2.6	2.4 - 2.7	4
121	Zambia	2.6	2.1 - 3.0	6
	Benin	2.5	2.1 - 2.9	6
	Gambia	2.5	2.3 - 2.8	6
	Guyana	2.5	2.2 - 2.6	5
	Honduras	2.5	2.4 - 2.7	6
	Nepál	2.5	2.3 - 2.9	5
	Filipíny	2.5	2.3 - 2.8	9
	Rusko	2.5	2.3 - 2.7	8
	Rwanda	2.5	2.3 - 2.6	3
130	Svazijsko	2.5	2.2 - 2.7	3
	Azerbajdžan	2.4	2.2 - 2.6	7
	Burundi	2.4	2.2 - 2.6	5
	Stredoafriická republika	2.4	2.2 - 2.5	3
	Etiópia	2.4	2.2 - 2.6	7
	Indonézia	2.4	2.2 - 2.6	10
	Papua Nová Guinea	2.4	2.3 - 2.6	4
	Togo	2.4	1.9 - 2.6	3
	Zimbabwe	2.4	2.0 - 2.8	7
138	Kamerun	2.3	2.1 - 2.5	7
	Ekvádor	2.3	2.2 - 2.5	5
	Niger	2.3	2.1 - 2.6	5
	Venezuela	2.3	2.2 - 2.4	7
142	Angola	2.2	1.9 - 2.4	5
	Konžská republika	2.2	2.2 - 2.3	4
	Keňa	2.2	2.0 - 2.4	7
	Kirgizsko	2.2	2.0 - 2.6	6
	Nigéria	2.2	2.0 - 2.3	7
	Pakistan	2.2	2.0 - 2.4	6
	Sierra Leone	2.2	2.2 - 2.3	3
	Tadžikistan	2.2	2.0 - 2.4	6
	Turkménsko	2.2	1.9 - 2.5	4
151	Bielorusko	2.1	1.9 - 2.2	4
	Kambodža	2.1	1.9 - 2.4	6
	Pobrežie slonoviny	2.1	2.0 - 2.2	4
	Rovníková Guinea	2.1	1.7 - 2.2	3
	Uzbekistan	2.1	1.8 - 2.2	5
156	Bangladéš	2.0	1.7 - 2.2	6
	Čad	2.0	1.8 - 2.3	6
	Konžská dem. republika	2.0	1.8 - 2.2	4
	Sudán	2.0	1.8 - 2.2	4
160	Guinea	1.9	1.7 - 2.1	3
	Irak	1.9	1.6 - 2.1	3
	Mjanmarsko	1.9	1.8 - 2.3	3
163	Haití	1.8	1.7 - 1.8	3

Transparency International Slovensko

Porovnanie vývoja CPI v krajinách V4 je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Prezidentka TIS Emília Sičáková-Beblavá uviedla, že na Slovensku sa postupne znižuje vnímanie rozšírenosti korupcie, súčasná vláda však zatiaľ nevytvorila podmienky pre udržanie uvedeného trendu.

Tabuľka: Vývoj CPI v krajinách V4 za posledných deväť rokov

Krajina	CPI 1998	CPI 1999	CPI 2000	CPI 2001	CPI 2002	CPI 2003	CPI 2004	CPI 2005	CPI 2006
Slovensko	3,9	3,7	3,5	3,7	3,7	3,7	4,0	4,3	4,7
Česko	4,8	4,6	4,3	3,9	3,7	3,9	4,2	4,3	4,8
Poľsko	4,6	4,2	4,1	4,1	4,0	3,6	3,5	3,4	3,7
Maďarsko	5,0	5,2	5,2	5,3	4,9	4,8	4,8	5,0	5,2

Zdroj: Transparency International

###

Transparency International je medzinárodná mimovládna organizácia, ktorá sa venuje boju proti korupcii.

Poznámka pre redaktorov:

Dňa 4. októbra 2006 TI predstavila svoj Index vnímania poskytovania úplatkov (www.transparency.org/policy_research/surveys_indicates/bpi), ktorý sa zameriava na ponukovú stranu korupcie a poukazuje na sklon firiem z 30 vedúcich exportných krajín platiť úplatky v zahraničí.

Dňa 7. decembra 2006 Transparency International zverejní Globálny barometer korupcie 2006 (www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb), ktorý sa bude zameriavať na vnímanie korupcie verejnosťou v hlavných inštitúciách štátu, ako sú súdy, parlament a polícia. Barometer sa vydáva v predvečer medzinárodného dňa boja proti korupcii – 9. decembra 2006.

Najčastejšie otázky

Transparency International Index vnímania korupcie (CPI) 2006

Všeobecne

- Čo je to Index vnímania korupcie?
- Aká je definícia korupcie na účely CPI?
- Prečo CPI vychádza len z vnímania?

Metódy

- Koľko krajín je zahrnutých do CPI 2006?
- Prečo sú z indexu CPI niektoré krajiny vyňaté a naopak pridané sú nové krajiny?
- Ktoré krajiny môžu byť v budúcnosti zaradené do CPI?
- Aké sú informačné zdroje indexu CPI?
- Čie názory sa zisťujú v prieskumoch pre index CPI?
- Nereprodukuje samotný index CPI to, čo propaguje?
- Došlo pri zostavovaní indexu CPI 2006 k úpravám použitej metodiky?
- Ako Transparency International zabezpečuje kontrolu kvality CPI?

Interpretácia indexu CPI

- Je dôležitejšie umiestnenie krajiny alebo dosiahnuté skóre?
- Je krajina s najnižším skóre najskorumpovanejšou krajinou na svete?
- Príklad: ako možno interpretovať umiestnenie Haiti v indexe CPI 2006?
- Môže sa hodnota, ktorú krajina dosiahla v CPI 2006, porovnávať s hodnotou dosiahnutou v predchádzajúcich indexoch CPI?
- Prečo nie je v dosiahnutom skóre CPI konkrétnej krajiny výraznejší rozdiel v závislosti od rozsahu alebo naopak nedostatku protikorupčných reforiem, prípadne s ohľadom na nedávne odhalenie korupčných škandálov?

Zmeny v dosiahnutom skóre v rokoch 2005 a 2006

- Ktoré krajiny zaznamenali v roku 2006 najväčší pokles skóre v porovnaní s rokom 2005?
- Ktoré krajiny zaznamenali najväčší nárast skóre?

Použitie indexu CPI

- Je CPI spoľahlivým meradlom úrovne korupcie v danej krajine?
- Je CPI hodnoverný faktor na rozhodnutia o poskytovaní pomoci?

Index CPI Transparency International a boj proti korupcii

- Ako je index CPI financovaný?
- Aký je rozdiel medzi CPI a Globálnym barometrom korupcie TI (GCB)?
- Aký je rozdiel medzi CPI a Indexom poskytovateľov úplatkov TI (BPI)?

Všeobecne

Čo je to index vnímania korupcie – CPI?

Index vnímania korupcie (CPI), vypracovaný organizáciou Transparency International (TI), určuje poradie krajín podľa miery vnímanej korupcie verejných činiteľov a politikov v príslušnej krajine. Ide o zložený index, ktorý vychádza z údajov o korupcii získaných z prieskumov, uskutočnených viacerými nezávislými renomovanými inštitúciami. CPI odráža názory podnikateľov a analytikov z celého sveta, vrátane expertov, ktorí sú občanmi hodnotených krajín. Realizáciou indexu CPI poverila Transparency International univerzitného profesora Johanna Grafa Lambsdorfa z univerzity v nemeckom Passau.

Aká je definícia korupcie na účely CPI?

CPI Transparency International sa zameriava na korupciu vo verejnom sektore a definuje korupciu ako zneužitie verejnej moci na súkromný prospech. Prieskumy, z ktorých sa CPI zostavuje, zisťujú odpovede na otázky, týkajúce sa zneužívania verejnej moci na osobné výhody (napríklad na podplácanie štátnych úradníkov, na poskytovanie provízií pri verejnom obstarávaní, na spreneveru verejných financií) alebo otázok rozsahu a významu protikorupčných politík, ktoré zahŕňajú administratívnu i politickú korupciu.

Prečo CPI vychádza len z vnímania?

Úroveň korupcie v rôznych krajinách je ťažké hodnotiť na základe striktných empirických údajov, napríklad na základe porovnania počtu úplatkov s počtom trestných stíhaní alebo súdnych prípadov. Takéto porovnávanie údajov z viacerých krajín neodráža skutočnú úroveň korupcie, ale hodnotí skôr kvalitu práce prokurátorov, súdov, resp. médií pri odhaľovaní korupcie v jednotlivých krajinách. Jedinou relevantnou metódou získavania komparatívnych údajov je preto hodnotenie skúseností a vnímania ľudí priamo konfrontovaných s realitou korupcie v danej krajine.

Metódy

Koľko krajín je zahrnutých do CPI?

Index CPI 2006 hodnotí 163 krajín. V roku 2005 index hodnotil 159 krajín.

Prečo sú niektoré krajiny z indexu CPI vyňaté a naopak zahrnuté sú niektoré nové krajiny?

Na zaradenie krajiny do indexu CPI vyžaduje Transparency International najmenej tri zdroje údajov z prieskumov. Zaradenie nových krajín do indexu CPI 2006 súvisí so zavedením nového zdroja údajov – indexu Svetovej banky o stave politiky a inštitúcií krajiny (CPIA), zatiaľ čo dva zdroje (Prieskum Kolumbijskej univerzity a prieskum obchodných profesionálov v strednej a východnej Európe vykonaný združením Information International) sú dnes viac ako dva roky staré a boli z tohtoročného indexu CPI vypustené.

Vypustenie dvoch starších prieskumov má za následok nezaradenie nasledujúcich krajín: Afganistan, Fidži, Libéria, Palestína a Somálsko. Zahrnutie indexu CPIA a zvýšenie pokrytia krajín z PERC však umožnilo do indexu CPI zahrnúť tieto nové krajiny: Bhután, Stredoafrickú republiku, Dominiku, Timor-Leste, Grenadu, Guineu, Macao, Mauretániu a Togo.

Ktoré krajiny môžu byť v budúcnosti zaradené do indexu CPI?

Medzi krajiny a teritória s dvoma zdrojmi údajov patrí: Afganistan, Antigua a Barbuda, Bahamy, Bermuda, Cape Verde, Kajmanské ostrovy, Komory, Džibuti, Fidži, Guinea-Bissau, Libéria, Maldivy, Palestína, Portoriko, Samoa, Svätý Tomáš, Somálsko. Všetky tieto krajiny a teritória potrebujú na zaradenie do indexu CPI ešte aspoň jednu sadu dát.

Krajiny alebo teritória s len jedným súborom dát sú: Andora, Anguilla, Aruba, Brunej, Francúzska Guyana, Guadeloupe, Kiribati, Lichtenštajnsko, Martinik, Holandské Antily, Severná Kórea, Šalamúnove ostrovy, Svätý Krištof a Nevis, Tonga, Vanuatu a Panenské ostrovy (USA). Na zaradenie do indexu CPI musia tieto krajiny a teritória získať aspoň dva zdroje údajov.

Aké sú informačné zdroje indexu CPI?

CPI 2006 vychádza z 12 rôznych prieskumov verejnej mienky a výskumov 9 nezávislých inštitúcií. Transparency International sa snaží zabezpečiť, aby použité zdroje boli čo najkvalitnejšie. Údaje zaradované do indexu musia byť kvalitne zdokumentované a musí byť možné posúdiť ich spoľahlivosť.

Všetky zdroje musia mať formu poradia krajín a musia merať celkový rozsah korupcie. Táto podmienka vylučuje prieskumy, ktoré spájajú korupciu s inými otázkami, napríklad s politickou nestabilitou alebo nacionalizmom.

Údaje pre CPI dostáva Transparency International bezplatne. Niektoré prieskumy neumožňujú zverejnenie údajov, iné zdroje sú verejne dostupné. Kompletný zoznam prieskumov, podrobných informácií o položených otázkach a počet respondentov pre index CPI 2006 nájdete v podrobnom dokumente o metodike indexu CPI na adrese: <http://www.transparency.org/surveys/index.html#cpi> alebo <http://www.ICGG.org>.

Čie názory sa zisťujú v prieskumoch pre CPI?

Skúsenosti vyjadrené hodnotami v CPI vychádzajú z vnímania korupčných praktík obyvateľmi industrializovaných i rozvojových krajín. Prieskumy sa vykonávajú medzi podnikateľmi a analytikmi. Prieskumy použité na CPI používajú dva druhy vzoriek – nestálych a stálych obyvateľov. Treba poznamenať, že názory obyvateľov krajín sa zhodujú s názormi expertov žijúcich v zahraničí.

Nereprodukuje samotný CPI to, čo propaguje?

CPI Transparency International si získal popredné miesto v medzinárodných médiách hneď od svojho prvého zverejnenia v roku 1995. To však vyvolalo obavy, že vnímanie respondentov môže byť ovplyvnené údajmi zverejňovanými Transparency International, čím by vznikol efekt „začarovaného kruhu“. Táto hypotéza sa testovala pomocou prieskumnej otázky položenej obchodným lídrom po celom svete. Podľa viac ako 9000 odpovedí vedomosť o CPI nespôsobuje, že obchodní experti pri odpovediach konajú na princípe „stádivosti“. Vedomosť o CPI môže motivovať respondentov konkretizovať ich vlastné názory. To je jasná prejav toho, že pri súčasnom prístupe nedochádza k efektu „začarovaného kruhu“.

Došlo pri zostavovaní CPI 2006 k úpravám použitej metodiky?

Pri zostavovaní CPI v roku 2006 došlo k určitej úprave metodiky. CPI 2006 už neodráža trojročné priemerné hodnoty, pracuje s údajmi starými najviac dva roky. Preto TI CPI 2006 analyzuje len údaje z rokov 2005 a 2006. Dôvodom na túto zmenu metodiky bola snaha aktualizovať údaje. Zatiaľ čo táto zmena nerobí z CPI nástroj

aktuálnych protikorupčných politík, umožňuje v hodnotení jednotlivých krajín vyjadrovať najnovšie pokroky bez zníženia presnosti merania.

Ako TI zaisťuje kontrolu kvality CPI?

Na metodiku CPI dohliada Kontrolný výbor indexu, ktorý tvoria významní medzinárodní experti v oblasti korupcie, ekonometrie a štatistiky. Členovia kontrolného výboru navrhujú zmeny na zlepšenie CPI, ale o použití metodológie rozhoduje vedenie Transparency International.

Interpretácia indexu CPI

Je dôležitejšie umiestnenie krajiny alebo dosiahnuté skóre?

Zatiaľ čo poradie krajín umožňuje TI vytvoriť index, hodnota CPI jednotlivých krajín je oveľa dôležitejší ukazovateľ vnímania korupcie v krajine. Umiestnenie krajiny v rebríčku sa môže zmeniť pri zahrnutí nových krajín alebo vypustení iných.

Je krajina s najnižším skóre najskorumpovanejšou krajinou na svete?

Nie. Krajina s najnižšou hodnotou CPI je vnímaná ako najskorumpovanejšia spomedzi krajín, ktoré boli do indexu zahrnuté. Na svete existuje viac ako 200 samostatných krajín, pričom posledný CPI 2006 určuje poradie 163 štátov. Index CPI neposkytuje žiadne údaje o krajinách nezahrnutých do indexu.

Príklad: ako možno interpretovať umiestnenie Haiti v indexe CPI 2006?

Korupcia na Haiti bola v indexe CPI 2006 vyhodnotená ako najvyššia. To však neznamená, že Haiti je „najskorumpovanejšou krajinou sveta“ alebo že Hait'ania sú „najskorumpovanejší ľudia“. I keď korupcia predstavuje naozaj vážnu prekážku efektívneho riadenia, rozvoja krajiny a znižovania chudoby na Haiti, prevažná väčšina obyvateľov je len obeťou korupcie. Korupcia obmedzeného počtu mocných jednotlivcov a zlyhávanie politických lídrov a inštitúcií pri kontrole alebo prevencii korupcie neznamená, že krajina alebo jej obyvatelia sú najviac skorumpovaní.

Môže sa hodnota dosiahnutá v CPI 2006 porovnávať s hodnotou dosiahnutou v predchádzajúcich CPI?

CPI prináša predovšetkým pohľad na názory podnikateľov a analytikov danej krajiny, nezameriava sa na meranie medziročných trendov.

Porovnanie s výsledkami z predchádzajúceho roka by mali byť založené len na hodnote CPI príslušnej krajiny, nie na jej umiestnení.

Medziročné rozdiely v indexe CPI sú výsledkom zmeny vnímania situácie v krajine alebo zmeny vzorky a metodológie. Jediným spoľahlivým spôsobom porovnania skóre krajiny v priebehu času je porovnanie výsledkov jednotlivých prieskumov, z ktorých každý môže vyjadrovať zmenu v hodnotení.

Prečo nie je v dosiahnutom skóre CPI konkrétnej krajiny výraznejší rozdiel v závislosti od rozsahu alebo naopak nedostatku protikorupčných reforiem, prípadne s ohľadom na nedávne odhalenie korupčných škandálov v krajine?

Dosiahnuté skóre CPI je ťažké vylepšiť za krátky čas. CPI 2006 vychádza z údajov za posledné dva roky, ktoré sa týkajú postojov a názorov, ktoré sa mohli vytvoriť ešte skôr v minulosti. To znamená, že zmena vo vnímaní korupcie sa v indexe prejaví až po uplynutí dlhšieho časového obdobia.

Rozdiely v hodnotách z roku 2005 a 2006

Ktoré krajiny zaznamenali v roku 2006 najväčší pokles skóre v porovnaní s rokom 2005?

Transparency International Slovensko

Porovnávanie výsledkov medzi dvomi rokmi je z už spomenutých dôvodov problematické. Ak je však možné zistiť, aké zdroje sa ukrývajú za jednotlivými zmenami, dajú sa identifikovať určité trendy. Pri porovnaní indexu CPI 2005 a CPI 2006 patrí medzi pozoruhodné príklady klesajúceho trendu Brazília, Kuba, Izrael, Jordánsko, Laos, Seychely, Trinidad a Tobago, Tunisko a Spojené štáty. V týchto prípadoch boli skutočné zmeny vo vnímaní korupcie zaznamenané v priebehu posledných dvoch rokov.

Ktoré krajiny zaznamenali najväčší nárast skóre?

Ak porovnáme roky 2005 a 2006, môžeme za predpokladu uplatnenia vyššie uvedených podmienok a na základe údajov a zdrojov údajov CPI pozorovať zlepšenie v Alžírsku, Českej republike, Indii, Japonsku, Lotyšsku, Libanone, Mauríciu, Paraguaji, Slovinsku, Turecku, Turkmenistane a Uruguaji.

Použitie CPI

Je CPI spoľahlivým meradlom úrovne korupcie v danej krajine?

Z hľadiska vnímania korupcie je CPI spoľahlivým indikátorom. Index CPI intenzívne testovali a používali mnohí odborníci a analytici. Spoľahlivosť CPI sa však líši v závislosti od danej krajiny. Poradie alebo hodnota CPI krajín s menším počtom zdrojov a veľkými rozdielmi v hodnotení (vyjadrené väčším rozpätím dôvery) má nižšiu mieru spoľahlivosti a naopak.

Je CPI hodnoverný faktor pri rozhodovaní o poskytnutí pomoci?

Niektoré vlády sa snažia využiť hodnotenie indexu pri rozhodovaní, ktorým krajinám sa poskytne pomoc a ktorým nie. Transparency International nepodporuje takéto použitie výsledkov indexu CPI. Krajiny vnímané ako veľmi skorumpované nemožno odpísať – sú to najmä tieto krajiny, ktoré potrebujú pomoc, aby sa dostali z kolobehu korupcie a chudoby. Ak je krajina vnímaná ako skorumpovaná, je to signál pre darcov o potrebe investícií do systematického boja proti korupcii. Ak darcovia zamýšľajú podporiť dôležité rozvojové projekty v krajinách, ktoré sú vnímané ako skorumpované, mali by venovať osobitnú pozornosť „výstražným znameniam“ a implementovať náležité kontrolné mechanizmy.

Boj Transparency International proti korupcii a index CPI

Ako je index CPI financovaný?

Transparency International je financovaná rôznymi orgánmi štátnej správy, medzinárodnými nadáciami a korporáciami, vďaka finančnej pomoci ktorých je možné realizovať prieskumy pre index CPI. Dodatočnú podporu pre meracie nástroje Transparency International poskytuje agentúra Ernst & Young. Transparency International nepodporuje politiky spoločností prijímaním finančnej podpory ani neobsadzuje zástupcov spoločností do manažmentu svojich projektov. Viac o zdrojoch financovania Transparency International nájdete na adrese:

http://www.transparency.org/support_us.

Aký je rozdiel medzi CPI a Globálnym barometrom korupcie TI (GCB)?

CPI hodnotí expertné vnímanie úrovne korupcie verejného sektora v jednotlivých krajinách, zatiaľ čo Globálny barometer korupcie (pozrite http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb) sa zameriava na názory všeobecnej verejnosti na korupciu a na skúsenosti s ňou.

Aký je rozdiel medzi CPI a Indexom poskytovateľov úplatkov TI (BPI)?

Transparency International Slovensko

Zatiaľ čo index CPI indikuje celkovú vnímanú úroveň korupcie v krajine, BPI sa zameriava na náchylnosť spoločností v najdôležitejších vyvážajúcich krajinách k poskytovaniu úplatkov v zahraničí, vďaka čomu sa stávajú „dodávateľmi korupcie“. Posledný Index poskytovateľov úplatkov bol zverejnený v októbri 2006 a je k dispozícii na adrese:

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/bpi

Transparency International Slovensko

Zdroje Indexu vnímania korupcie 2006 Transparency International

Poradové číslo	1	2	3
Skratka	CPIA	EIU	FH
Zdroj	World Bank (IDA a IBRD)	Economist Intelligence Unit	Freedom House
Názov	Stav politiky krajín a ich inštitúcií	Poradenstvo v oblasti rizík a predpoveď rizík	Krajiny v prechodnom období
Rok	2005	2005	2006
Internetová stránka	http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTABOUTUS/IDA/0,,contentMDK:20933600~menuPK:2626968~pagePK:51236175~piPK:437394~theSitePK:73154,00.html	www.eiu.com	http://www.freedomhouse.org/research/natransit.htm
Komu boli položené otázky?	Národné tímy, interní a externí experti banky	Odborní pracovníci	Experti pochádzajúci z príslušnej krajiny alebo žijúci v nej
Predmet otázok	Korupcia, konflikt záujmov, zneužívanie zdrojov, ako aj protikorupčné úsilie a úspechy	Zneužívanie verejnej moci na obohacovanie jednotlivcov (alebo politických strán)	Rozsah korupcie vo vláde, korupcie vnímanej verejnosťou a korupcie prezentovanej v médiách a implementácia protikorupčných opatrení
Počet odpovedí	neaplikovateľné	neaplikovateľné	neaplikovateľné
Pokrytie	76 krajín (oprávnených pre financovanie z IDA)	157 krajín	29 krajín/oblastí
Poradové číslo	4	5	6
Skratka	IMD		MIG
Zdroj	Medzinárodný inštitút pre rozvoj riadenia, Lausanne, Švajčiarsko		Medzinárodná skupina obchodníkov
Názov	Ročenka o svetovej konkurencii		Dynamika šedej zóny
Rok	2005	2006	2006
Internetová stránka	www.imd.ch/wcc		www.merchantinternational.com
Komu boli položené otázky?	Riadiaci pracovníci vo vrcholovom a strednom manažmente; domáce a zahraničné spoločnosti		Odborní pracovníci a miestni korešpondenti
Predmet otázok	Podplácanie a korupcia v hospodárstve		Korupcia od podplácania vládných činiteľov po stimuláciu najnižšie postavených úradníkov
Počet odpovedí	viac ako 4 000		neaplikovateľné
Pokrytie	51 krajín		155 krajín
Poradové číslo	7	8	9
Skratka	PERC		UNECA
Zdroj	Poradenstvo o politických a ekonomických rizikách		Hospodársky výbor OSN pre Afriku
Názov	Bulletin ázijskej inteligencie		Správa o africkej vládnej moci
Rok	2004	2006	2005
Internetová stránka	www.asiarisk.com/		http://www.uneca.org/agr/
Komu boli položené otázky?	Riadiaci pracovníci žijúci v emigrácii		Národný odborný prieskum (medzi 70 a 120 v každej krajine)
Predmet otázok	Aký vážny je podľa Vás problém korupcie v krajine, kde pracujete, a v krajine, odkiaľ pochádzate?		„Kontrola korupcie“. Zahŕňa otázky o korupcii v zákonodarstve, súdnictve, na úrovni výkonnej moci, ako aj pri vyberaní daní. Zahnuté sú aj otázky o prístupe k súdnictvu a štátnym službám.
Počet odpovedí	Vyššie 1 000	Vyššie 1 000	Približne 2800
Pokrytie	12 krajín	28 krajín	28 krajín
Poradové číslo	10	11	12
Skratka	WEF		WMRC
Zdroj	Svetové hospodárske fórum		Centrum prieskumu svetových trhov
Názov	Správa o globálnej konkurencii		Hodnotenie miery rizika
Rok	2005/06	2006/07	2005
Internetová stránka	www.weforum.org		www.wmrc.com
Komu boli položené otázky?	Služobne starší vedúci pracovníci, domáce a medzinárodné spoločnosti		Odborní pracovníci
Predmet otázok	Nezaznamenávané platby alebo úplatky spojené s rôznymi štátnymi funkciami		Pravdepodobnosť existencie skorumpovaných činiteľov, od drobnej byrokratickej korupcie po veľkú politickú korupciu
Počet odpovedí	10 993	Približne 11 000	neaplikovateľné
Pokrytie	117 krajín	125 krajín	186 krajín